

BEVEZETŐ

Újból *tematikus számmal* jelentkezik a Könyvtári Figyelő. Pontosabban szólva: közreadjuk egy sajátos könyvtári szakmai tanácskozás elhangzott előadásait, referátumait. A tanácskozás sajátosságát, szokatlanságát az adta, hogy *nemzetközi* szakmai konferenciát, konzultációt rendezhettünk, amelynek tanácskozási nyelve a *magyar nyelv* volt.

Budapesten, 1980. augusztus 11–15. között zajlott le a külföldi magyar könyvtárosok és a hazai könyvtárosok találkozója a Magyarok Világszövetsége, az Országos Széchényi Könyvtár és a Magyar Könyvtárosok Egyesülete rendezésében.

Az ilyen jellegű szakmai találkozóknak ugyan volt már bizonyos előzménye, hagyománya, mert a Magyarok Világszövetsége 1978-ban hazai találkozóra hívta az Egyesült Államokban élő magyar származású gazdasági és kereskedelmi szakembereket, 1979-ben megrendezték az észak-amerikai magyar katolikus lelkészek összejövetelét, 1980-ban közgazdászok is találkozóra gyűltek össze idehaza. Ugyancsak 1980-ban kerülhetett sor a külföldi magyar és a hazai magyar könyvtárosok eszmecserejére, mégpedig szervezett formában első alkalommal.

E találkozó szervező munkáját elsősorban a Magyarok Világszövetsége vállalta, segítő partnerei az OSZK és az MKE voltak. A szakmai programért – a Művelődési Minisztérium Könyvtári Osztályának támogatásával – az Országos Széchényi Könyvtár volt felelős.

Az előkészítés kezdetén a Magyarok Világszövetsége a következő szövegű felhívással fordult a külföldön dolgozó magyar könyvtárosokhoz: „Az Országos Széchényi Könyvtár, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete és a Magyarok Világszövetsége a külföldön élő szakemberek javaslata alapján és attól az óhajtól indítatva, hogy lehetőséget biztosítson a külföldön működő magyar könyvtárosok szakmai összejövetelére, véleménycseréjére, az együttműködési lehetőségek megvitatására külföldi és hazai könyvtárosok részvételével szakmai találkozót rendez Budapesten.”

Meghirdettük az eszmecsere fő témacsoportjait, vártuk a jelentkezéseket, vártuk a jelentkezők által elmondandó referátumok témáinak, címeinek megjelölését. Első találkozót szerveztünk, nem gondoltunk konferenciára, tudományos ülészakra, mereven megszabott tanácskozási rendre, előre elküldött referátumokra.

Befutottak a jelentkezések, a jelentkezők zöme megjelölte mondandója témáját, címét. Összeállítottuk a háromnaposra tervezett konferencia előzetes programját, de nem vettük tervbe az elhangzó előadások, referátumok rögzítését, kiadványban történő megjelentetését, közreadását.

A találkozó 37 külföldi résztvevője közül 16-an jöttek az Amerikai Egyesült Államokból, 4-en Angliából, 3–3 fő Ausztriából, Dániából és az NSZK-ból, 2–2 fő Franciaországból és Svédországból, 1–1 fő Norvégiából, Kanadából, Argentínából és Ausztráliából. A résztvevők könyvtártípusok szerinti megoszlása a következő volt: nemzeti könyvtáros 6, egyetemi (főiskolai) könyvtáros 16 (ebből 1 fő műszaki főiskolai könyvtáros), egyetemi tanszéki könyvtáros 1, parlamenti könyvtáros 1, városi, közművelődési könyvtáros 5, iskolai könyvtáros 1, szakkönyvtáros 4 (ebből 1 orvosi könyvtáros), múzeumi könyvtáros 1, az American Hungarian Foundation képviselőjében 1 fő, továbbá 1 nyugdíjas könyvtáros.

Augusztus 11-én, hétfőn reggel, a Kossuth Klubban *Jóború Magda*, az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója elnökletével és *Szabó Zoltán*, a Magyarok Világszövetsége főtitkárának megnyitó beszédével kezdődött a tanácskozás. Majd amikor elhangzott a 3 hazai előadás és sorra következtek a színvonalas és gazdag tematikájú külföldi, előre megírt előadások, tájékoztató referátumok vagy akár rögtönzött, szabadabb megnyilatkozások, bizonyossá vált: érdemes lenne a tanácskozás anyagát megjelentetni.

Ekkor tette meg ajánlatát a *Könyvtári Figyelő*: örömmel és készséggel adja közre a konferencia előadásait és referátumait – esetleg külön szám keretében.

Így került sor – némi késéssel – e folyóiratszám szerkesztésére.

A késés egyik oka: szerettük volna teljessé tenni a megnyilatkozások sorát. Sok-sok fáradozás ellenére sem sikerült ezt elérni. A résztvevőkben azonban, akik most hiányokat észlelnek a referátumok sorában, mégis emlékezetesek hosszabb ideig azok a tájékoztatók, referátumok is, amelyek nem kerülnek most közlésre. Piri T. CZAKÓ iskolai könyvtáros (Warren Consolidated Schools, Grosse Pointe Farms, Michigan, USA) a második generációs, magyarul már nem olvasó gyermekekről beszélt. Az ő esetükben már csak a magyar származás tudatának fenntartása lehetséges, s ezt az iskolai könyvtár magyar vonatkozású, de angol nyelvű irodalommal, magyar hanglemezekkel, magyar kulturális napok rendezésével segíti elő. A második generációs Zsófia ZOLTAY (Licenciada en Bibliotecologia, Zarate, Argentina) arról szólt, hogy társadalmi munkában végzi a magyar könyv és kultúra terjesztését Argentínába. Catherine EVANS (Anglia) a Bodleian Library magyar anyagát és beszerzéseit ismertette érzékletesen és nagy sikerrel. Iván BÉKY-HALÁSZ (Univ. of Toronto, John Robart Library, Toronto) az egyetemi könyvtárak magyar anyagának bibliográfiai feldolgozásáról beszélt. Prof. August. J. MOLNÁR (American Hungarian Foundation, New Brunswick, USA) a magyar történeti forrásokat és adatokat gyűjtő intézmények, ill. részlegek munkásságáról, az amerikai magyarok történetére vonatkozó anyag gyűjtéséről szólt.

E szám tartalomjegyzéke érzékelteti, hogy a most közlésre kerülő referátumok nem az elhangzás sorrendjében következnek, hanem kérdéskörök szerint szerkesztettük azokat egybe. Bár a referátumok tartalmi sokszínűsége a témák ölelkezését is mutatja.

A tanácskozás harmadik napján (1980. augusztus 13-án), az összegezéskor megfogalmazódott: kívánatosnak tartjuk, hogy a megkezdett eszmecserét folytathassuk a következő években is; most már differenciáltabb tematikákkal és esetleg közös tanácskozások és szekcióülések vegyítésével.

HAVASI ZOLTÁN
vendégszerkesztő